

**Beïnvloedt ouderlijke controle de relatie tussen kindermishandeling en alcoholgebruik
in de adolescentie?**

Fleur Haksteen

745383

Masterscriptie

Erasmus Universiteit

Erasmus School of Social and Behavioural Sciences

Master Orthopedagogiek

Dr. Renske van der Gaag

Julia Steenwegen, MSc

Samenvatting

Kindermishandeling is wereldwijd een ernstig probleem en verhoogt het risico op problematisch alcoholgebruik onder jongeren, wat gevolgen kan hebben voor hun ontwikkeling en gezondheid. Deze studie onderzoekt in hoeverre ouderlijke controle de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik bij adolescenten medieert. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de data uit de International Self-Report Delinquency Study (ISRD3). De dataverzameling van de derde wave van de ISRD heeft tussen 2012 en 2018 in 27 landen plaatsgevonden. Op basis van deze data is een steekproef geanalyseerd van 19.466 jongeren tussen de 12 en 16 jaar uit West-Europa. Ouderlijke controle is hierbij opgesplitst in directe ouderlijke controle (ouderlijk toezicht) en indirecte ouderlijke controle (*child disclosure*). De data werden geanalyseerd met behulp van een logistische regressie en een mediatieanalyse in SPSS met de PROCESS-extensie. De resultaten tonen aan dat fysieke kindermishandeling samenhangt met een afname in zowel directe als indirecte ouderlijke controle. In de mediatieanalyse werd een direct effect van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik gevonden. Daarnaast wijzen de resultaten op een volledig gemedieerd effect, waarbij de invloed van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik volledig verloopt via indirecte ouderlijke controle. Jongeren die minder open zijn naar hun ouders, vertonen een hogere kans op alcoholgebruik in de adolescentie. Directe ouderlijke controle bleek geen significante mediërende rol te spelen. Het onderzoek onderstreept de noodzaak om interventies te richten op het herstellen van de ouder-kindrelatie na kindermishandeling, met bijzondere aandacht voor het bevorderen van vrijwillige openheid bij jongeren.

Trefwoorden: Fysieke kindermishandeling, ouderlijke toezicht, *child disclosure*, alcoholgebruik, adolescentie, zelfrapportagevragenlijst.

Abstract

Child maltreatment is a global issue. It increases the risk of problematic alcohol use among adolescents, which in return can have significant consequences for their development and health. This study examines to what extent parental control mediates the relationship between physical child maltreatment and alcohol use among adolescents. Data from the third wave of the International Self-Report Delinquency Study (ISRD3) were used for this study. Data collection took place between 2012 and 2018 across 27 countries. Based on these data, a sample of 19,466 adolescents aged between 12 and 16 from Western Europe was analyzed. Parental control was divided into direct parental control (parental supervision) and indirect

parental control (child disclosure). The data were analyzed using logistic regression and mediation analysis in SPSS with the PROCESS extension. The results show that physical child maltreatment is associated with a decrease in both direct and indirect parental control. A direct effect of physical child maltreatment on alcohol use was found. Additionally, the results indicate a fully mediated effect, in which the influence of physical child maltreatment on alcohol use operates entirely through indirect parental control. Adolescents who are less open with their parents show a higher likelihood of alcohol use during adolescence. Direct parental control did not play a significant mediating role. The study underscores the need for interventions that aim to restore the parent-child relationship after maltreatment, with a particular focus on encouraging voluntary openness in adolescents.

Keywords: Physical child abuse, parental supervision, child disclosure, alcohol use, adolescence, self-report questionnaire.

1. Inleiding

Jongeren die slachtoffer zijn van fysieke kindermishandeling hebben vier keer meer kans op het ontwikkelen van problematisch alcoholgebruik in de adolescentie (Rakovski et al., 2024). Volgens een nieuwe schatting van UNICEF (2024) ondergaan wereldwijd 400 miljoen kinderen regelmatig psychologische agressie of fysieke straffen thuis. Van hen worden ongeveer 330 miljoen fysiek gestraft. Daarbij blijkt uit cijfers van de WHO (2020) dat naar schatting 1 op de 4 volwassenen wereldwijd in hun jeugd slachtoffer is geweest van lichamelijke mishandeling.

Fysieke kindermishandeling blijkt sterk samen te hangen met risicovol gedrag in de adolescentie. De adolescentie is een ontwikkelingsfase die gekenmerkt wordt door sterke neurobiologische, cognitieve en sociale veranderingen, waarin jongeren gevoeliger zijn voor impulsiviteit en het zoeken van grenzen (Cicchetti & Handley, 2019). Ondanks dat deze fase op zichzelf al een verhoogde kwetsbaarheid met zich meebrengt, blijken slachtoffers van mishandeling extra risico te lopen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat mishandeling langdurige stressreacties veroorzaakt die kunnen leiden tot emotionele disregulatie, sociale problemen of afwijkende hersenontwikkeling (Nederlandse Jeugdinstituut, z.d.). Hierdoor kunnen jongeren gevoeliger zijn voor externe middelen zoals alcohol.

Alcoholconsumptie op jonge leeftijd vormt een ernstig risico voor gedrag en ontwikkeling, met potentiële langetermijngevolgen, zoals een verhoogde kans op verslaving, gedragsproblemen en verstoring van de hersenontwikkeling (National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, z.d.). Onderzoek naar de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik is cruciaal om effectieve interventiestrategieën te ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk om te kijken naar factoren die deze relatie kunnen beïnvloeden of verzachten. Een relevante beschermende factor in deze context is ouderlijke controle, omdat het geassocieerd is met minder risicovol gedrag bij jongeren die slachtoffer zijn van mishandeling (Olson et al., 2022). Inzicht in de beschermende processen is essentieel om jongeren met een geschiedenis van mishandeling gericht te ondersteunen bij het voorkomen van schadelijk middelengebruik.

1.2. Ouderlijke controle

Hoewel de link tussen kindermishandeling en alcoholgebruik al vaker is onderzocht (Azimi & Connolly, 2022; Cicchetti & Handley, 2019), zijn er weinig bewijzen voor mechanismen die deze relatie verklaren of versterken. Eén van de mogelijke verklarende factoren is de mate van ouderlijke controle. Meerdere studies tonen aan dat ouderlijke

controle een beschermende factor is tegen het ontwikkelen van risicovolle gedragingen, waaronder alcoholmisbruik (Yang et al., 2023; Kask et al., 2013; Markina et al., 2013). Deze bevindingen liggen in lijn met Hirschi's *Social Control Theory*. Volgens deze theorie speelt ouderlijke controle een beschermende rol tegen risicogedrag, doordat betrokkenheid en toezicht van ouders jongeren weerhouden van normoverschrijdend gedrag (Hirschi, 1969). Door te onderzoeken in hoeverre ouderlijke controle de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik medieert, kan beter worden begrepen hoe deze risicodynamiek tot stand komt en welke factoren deze negatieve relatie mogelijk kunnen verzachten.

Fysieke mishandeling blijkt namelijk niet alleen samen te hangen met verhoogd risicogedrag, maar kan ook de effectiviteit van de ouderlijke controle beïnvloeden. Diverse studies laten zien dat mishandelde kinderen minder ouderlijk toezicht ervaren en minder hechting aan hun ouders voelen (Steketee et al., 2019). Zo kan fysieke mishandeling leiden tot angst of wantrouwen tegenover ouders, wat open communicatie bemoeilijkt (Sousa et al., 2011). Hierdoor ervaren mishandelde kinderen niet alleen minder ouderlijke controle, maar daalt ook de bereidheid van jongeren om zelf informatie te delen met hun ouders. Op basis van de literatuur wordt dus verwacht dat fysieke kindermishandeling leidt tot verminderde directe en indirecte ouderlijke controle.

Onderzoek naar de rol van ouderlijke controle als mogelijke mediërende factor in deze relatie staat nog in de kinderschoenen. Studies naar ouderlijk toezicht bij mishandelde kinderen laten zien dat verhoogd toezicht samengaat met minder risicogedrag (Olson et al., 2022; Robertson et al., 2008). In deze onderzoeken wordt echter niet gekeken naar het effect van fysieke kindermishandeling op het ouderlijke toezicht. Onderzoek naar *child disclosure* in deze context is schaars, hoewel uit eerder onderzoek blijkt dat het versterken van de ouder-kindrelatie een beschermende rol kan spelen (Sousa et al., 2011).

In veel studies naar ouderlijke controle in relatie tot risicogedrag bij jongeren wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van ouderlijke controle (Yang et al., 2023; Kask et al., 2013; Markina et al., 2013). De focus ligt daarbij voornamelijk op ouderlijk toezicht en de mate waarin ouders weten waar hun kinderen zijn en met wie ze omgaan. Steeds meer onderzoek wijst er echter op dat niet alleen het gedrag van ouders bepalend is, maar juist de actieve rol van de jongeren zelf in het delen van informatie (*child disclosure*) van grote invloed is (Stattin & Kerr, 2002; Eaton et al., 2009). Deze vorm van indirecte controle weerspiegelt onderliggend vertrouwen en openheid (Crouter & Head, 2002), factoren die juist bij mishandelde jongeren vaak onder druk staan. Door in dit onderzoek ook aandacht

te besteden aan *child disclosure* wordt het mogelijk om het onderscheid tussen directe ouderlijke controle (ouderlijk toezicht) en indirecte ouderlijke controle (*child disclosure*) in de context van fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik bij adolescenten te onderzoeken.

1.3. Huidige onderzoek

Eerder onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op afzonderlijke verbanden tussen kindermishandeling, ouderlijke controle of alcoholgebruik bij jongeren (Steketee et al., 2019; Olson et al., 2022; Robertson et al., 2008; Yang et al., 2023; Kask et al., 2013; Markina et al., 2013). Er is echter nog beperkt inzicht in hoe deze drie factoren samenhangen. Meer specifiek is er nog weinig bekend over de rol die ouderlijke controle speelt in de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik. Door inzicht te verkrijgen in de onderliggende mechanismen, kunnen interventies ter voorkoming van alcoholmisbruik onder jongeren beter worden afgestemd op de risicofactoren.

Om het construct uit dit onderzoek zo zuiver mogelijk te testen is het van belang dat de landen die meegenomen worden in de analyse een vergelijkbare visie op fysieke kindermishandeling hebben. Wat onder fysieke kindermishandeling valt, is namelijk cultureel bepaald (Chen, Deater-Deckard, & Lansford, 2023). In dit onderzoek is gekozen voor West-Europese landen (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland en Oostenrijk). Deze landen hebben vergelijkbare sociale, economische en culturele kenmerken (Junger-Tas et al., 2009). Deze afbakening maakt het mogelijk om de onderzochte verbanden in een relatief homogene context te analyseren, terwijl er tegelijkertijd rekening wordt gehouden met eventuele verschillen in nationale opvoednormen of meldingspraktijken.

Aan de hand van deze afbakening en om een beter beeld te creëren van de relatie tussen kindermishandeling en alcoholgebruik bij adolescenten is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

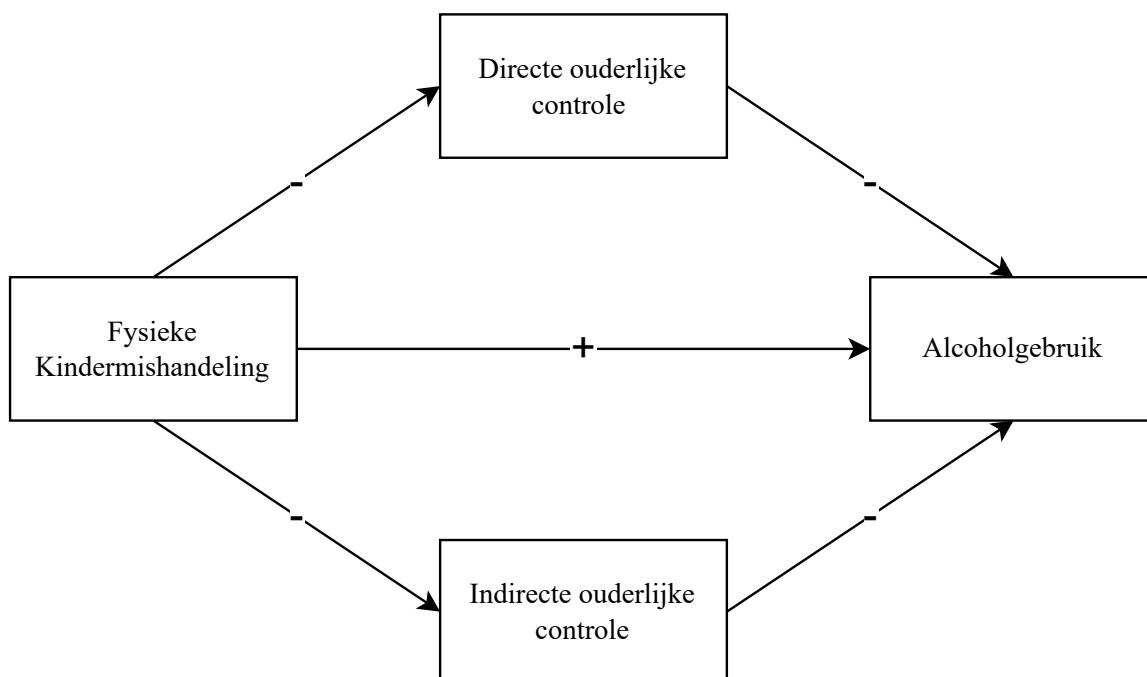
In hoeverre medieert de ouderlijke controle, opgesplitst in directe controle en indirecte controle, de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik bij jongeren tussen de 12 en 16 jaar in West-Europa?

Het construct dat onderzocht wordt, is weergegeven in figuur 1. Tot slot zijn drie hypothesen opgesteld:

- Hypothese 1: *Er wordt verwacht dat fysieke kindermishandeling voor verhoogd alcoholgebruik in de adolescentie zorgt*
- Hypothese 2: *Er wordt verwacht dat fysieke kindermishandeling zorgt voor minder directe en indirecte ouderlijke controle*
- Hypothese 3: *Er wordt verwacht dat de indirecte controle een groter mediërend effect heeft dan de directe controle.*

Figuur 1

Pijlenmodel mediatie van de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik.

2. Methode

2.1. Design

Voor dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van data uit de derde wave van de International Self-Report Delinquency Study (ISRD3). De ISRD3 is de grootste internationale cross-sectionele zelfrapportage studie naar delinquent gedrag bij jongeren (Enzmann et al., 2018). De dataverzameling van de derde wave heeft tussen 2012 en 2018 in 27 landen plaatsgevonden. De steekproeven zijn *city-based*, met jongeren tussen de 12 en 16 jaar. De vragenlijst van de ISRD3 is opgebouwd uit eerder gevalideerde schalen (Junger-Tas et al., 2010) en wordt in alle landen in gestandaardiseerde vorm afgenomen. Hierdoor is de meting van constructen zoals ouderlijke controle en slachtofferschap theoretisch vergelijkbaar tussen landen. Toch is voorzichtigheid geboden bij het trekken van conclusies over verschillen in prevalentie tussen landen, aangezien de steekproeven *city-based* zijn en niet representatief voor hele populaties (Enzmann et al., 2018). De data die voortkomen uit de ISRD3 studie zijn bedoeld om theorieën rondom slachtofferschap en daderschap te testen, niet om landen onderling te vergelijken (Enzmann et al., 2018).

2.2. Participanten

Voor het huidige onderzoek zijn alleen jongeren tussen de 12 en 16 jaar uit West-Europese landen meegenomen (zie Tabel 1 en 2). Er is gebruik gemaakt van de clustering die Junger-Tas et al. (2009) ook gebruiken. In totaal komt dit uit op een steekproef van N= 20.716. Onder West-Europa vallen de landen: Nederland (N=1884), België (N= 3492), Duitsland (N= 2957), Frankrijk (N= 1819), Zwitserland (N= 4072) en Oostenrijk (N= 6492). Zoals weergegeven in Tabel 2 zijn de missende waarden niet meegenomen in de analyses. Zonder de missende waarden komt het totaal uit op N=19.466. De vragenlijst is in totaal in 42 verschillende steden afgenomen (Enzmann et al., 2018). De verdeling van de steden is te zien in Tabel 1 (Enzmann et al., 2018, p. 8-9). De interne consistentie binnen de onderzoeksgroep wordt versterkt door het hanteren van de clustering van Junger-Tas et al. (2009).

De verdeling van geslacht binnen de steekproef is relatief gelijk, 49,1% van de participanten is man. Minder dan de helft van de jongeren heeft een migratieachtergrond. De gemiddelde leeftijd van de respondenten bedraagt 13,9 jaar (SD=1,8). Deze achtergrondkenmerken zijn opgenomen in Tabel 2 die bij de resultaten is weergegeven.

De variabele “openheid” is opgenomen in Tabel 1, waarin het percentage participanten dat vermoedelijk sociaal wenselijke antwoorden gaf, per land is weergegeven. Wanneer alle landen bij elkaar worden gevoegd geeft 14,2% aan niet eerlijk te willen zijn (zie Tabel 2).

2.3 Procedure

De dataverzameling van de derde ronde van de ISRD3 vond plaats in schoolklassen onder leerlingen uit het voortgezet onderwijs (Enzmann et al., 2018). De jongeren vulden een gestandaardiseerde zelfrapportagevragenlijst in, gericht op onder andere delinquent gedrag, slachtofferschap en sociale contexten. De afname vond plaats via een papieren of digitale vragenlijst. De vragenlijsten werden bij voorkeur afgenomen onder toezicht van externe onderzoekers, maar in sommige gevallen was de docent aanwezig tijdens het invullen (Enzmann et al., 2018). In de meeste landen werd een aselechte steekproef getrokken van klassen in een of meerdere steden, waarbij de hele klas als primaire eenheid werd geselecteerd. Om ouderlijke toestemming te krijgen werd in de ISRD3 zowel gebruikgemaakt van een opt-inprocedure (waarbij actief toestemming moet worden gegeven) als van een opt-outprocedure (waarbij deelname als toestemming wordt beschouwd). De verschillen in dataverzameling tussen landen kunnen invloed gehad hebben op het responspercentage en de gemeten delinquentieprevalentie (Couser et al., 2009; Marshall, 2010). De verschillen in dataverzameling tussen de landen zijn weergegeven in Tabel 1 (Enzmann et al., 2018, p 8-9).

Tabel 1

Verschillen in dataverzameling per land

Land	Methode	Toestemming	Aanwezigheid docent (%)	Hoeveelheid studenten	Hoeveelheid steden	Openheid (%)*
België	Papier	Opt-out	35	3492	4	15,6
Duitsland	Beiden	Opt-out	100	2957	2	9,6
Frankrijk	Beiden	Beiden	89	1819	2	12,4
Nederland	Online	Opt-out	88	1884	3	16,9
Oostenrijk	Online	Beiden	100	6492	9	16,8
Zwitserland	Online	Opt-out	100	4072	22	12,6

Noot. Aangepast overgenomen uit *A Global Perspective on Young People as Offenders and Victims* (p. 8-9), door D. Enzmann et al., 2018, Springer (<https://doi.org/10.1007/978-3-319-63233-9>).

*Percentage van participanten die drugsgebruik niet zouden toegeven

2.4. Meetinstrumenten

De variabelen die gebruikt worden in dit onderzoek zijn opgebouwd aan de hand van verschillende items uit de zelfrapportage vragenlijst. Hieronder worden de afhankelijke variabele, de onafhankelijke variabele, de mediators en de controlevariabelen beschreven.

2.4.1. *Afhankelijke variabele: alcoholgebruik*

Om het problematische alcoholgebruik van de participanten te meten wordt het *binge drinking* item uit de ISRD3 gebruikt. In dit item wordt uitgevraagd op hoeveel gelegenheden de participanten de afgelopen 30 dagen 5 of meer glazen alcohol op hebben. Het item was een meerkeuzevraag die liep van nooit tot 20 gelegenheden. Aan de hand van dit item is de afhankelijke dichotome variabele alcoholgebruik opgebouwd: 0 (geen *binge drinking*) en 1 (*binge drinking*). Er is gekozen voor het *binge drinking* item, omdat de constatering dat er op jonge leeftijd 5 of meer glazen alcohol worden genuttigd op één gelegenheid gezien kan worden als problematisch alcohol gebruik (National Institute On Alcohol Abuse And Alcoholism (NIAAA), z.d.).

2.4.2. *Onafhankelijke variabele: fysieke mishandeling*

Fysieke mishandeling wordt in de ISRD3 door middel van twee items over de fysieke disciplineren van ouders uitgevraagd (Enzmann et al., 2018). In het eerste item is een ja/nee-vraag waarin wordt uitgevraagd of de participant ooit geslagen of geduwd is door een ouder of stiefouder. Het tweede item is ook een ja/nee-vraag, hierin wordt uitgevraagd of de participant ooit geslagen is met een voorwerp, geschopt is of met geweld in elkaar is geslagen. Hier is vervolgens een dichotome variabele van gemaakt: 0 (nooit, op beide vragen was het antwoord nee), 1 (ooit, één of beide vormen van fysieke disciplineren). Er is gekozen om de frequentie niet mee te nemen in de variabele, omdat een enkel voorval van fysieke disciplineren in de wet al onder kindermishandeling valt (art. 247 lid 2 BW).

2.4.3. *Mediators: directe ouderlijke controle & indirecte ouderlijke controle*

Ouderlijke controle wordt in de ISRD3 onderverdeeld in drie subschalen: ouderlijke kennis, ouderlijk toezicht en *child disclosure* (openheid van het kind). In dit onderzoek worden ouderlijk toezicht en *child disclosure* meegenomen als variabelen. Het ouderlijk toezicht en *child disclosure* zijn gemeten aan de hand van negen stellingen, waarbij respondenten antwoord gaven op een vijfpuntsschaal (Likert-schaal) variërend van 1 = bijna nooit tot 5 = bijna altijd. Ouderlijk toezicht werd bevraagd met stellingen als: "Als ik 's

avonds uitga, vertellen mijn ouders me wanneer ik weer thuis moet zijn." De *child disclosure* werd vastgesteld aan de hand van stellingen, waaronder: "Ik vertel mijn ouders met wie ik tijd doorbreng."

Zoals eerder genoemd, wordt ouderlijke controle in dit onderzoek verder opgedeeld in directe en indirecte controle. Onder directe controle valt ouderlijk toezicht (vijf items; $\alpha = .612$). Indirecte controle bestaat uit de *child disclosure* (vier items; $\alpha = .844$).

2.4.4. Controlevariabelen

Om de analyses zo betrouwbaar mogelijk uit te voeren worden leeftijd, geslacht (man-vrouw), land (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland en Oostenrijk), openheid (zeker niet, waarschijnlijk niet, waarschijnlijk wel, zeker wel) en migratieachtergrond (1^e generatie, 2^e generatie, geen migratieachtergrond) meegenomen als controlevariabelen voor het alcoholgebruik (zie Tabel 2 voor de beschrijvende statistieken).

Deze variabelen zijn geselecteerd op basis van eerder onderzoek dat hun invloed aantoonde op zowel alcoholgebruik als ouderlijke controle. Zo blijkt uit de ISRD3-data dat alcoholgebruik toeneemt met leeftijd en vaker voorkomt onder jongens (Enzmann et al., 2018; Junger-Tas et al., 2009). Migratieachtergrond beïnvloedt opvoedingsstijlen en sociale normering (Junger-Tas et al., 2009) terwijl de controlevariabele land rekening houdt met culturele en juridische verschillen tussen landen (Enzmann et al., 2018). Tot slot is openheid toegevoegd als maat voor responsvaliditeit, omdat sociaal wenselijke beantwoording een bekende bias vormt bij zelfrapportageonderzoek (Enzmann et al., 2018).

2.5. Statistische analyse

In dit onderzoek wordt een logistische regressie- en mediatie-analyse toegepast, omdat er een dichotome afhankelijke variabele is. De analyses worden uitgevoerd met behulp van SPSS 27. Daarnaast zal voor de mediatie het programma PROCESS van Andrew F. Hayes gebruikt worden. Dit programma kan gebruikt worden voor het inschatten van directe en indirecte effecten in enkele en meervoudige mediatie modellen (Hayes, z.d.). Ook worden de losse stappen van de mediatie, de regressieanalyse tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik en de regressieanalyse tussen fysieke kindermishandeling en beide vormen van ouderlijke controle, van tevoren getest in SPSS.

Ontbrekende waarden zijn verwijderd via *listwise deletion*. Dit betekent dat participanten werden uitgesloten van de analyse zodra zij op één of meer van de betrokken variabelen missende waarden hadden. Deze methode is standaard geïmplementeerd in

PROCESS bij gebruik van een dichotome uitkomstmaat (Hayes, z.d.). Ondanks dat dit leidt tot verlies van gegevens, zorgt het voor consistentie binnen het analysekader.

Om tot betrouwbare resultaten te komen, moeten de testen aan enkele assumpties voldoen. Allereerst is het van belang dat er een theoretisch onderbouwd causaal verband bestaat tussen de onafhankelijke variabele, de mediator en de afhankelijke variabele (Field, 2017). In dit onderzoek is hieraan voldaan, aangezien het model gebaseerd is op bestaande theorieën en uitsluitend gebruik wordt gemaakt van data uit West-Europese landen. Daarnaast wordt gebruikgemaakt van het PROCESS-model met bootstrapping, hierdoor wordt de test robuust tegen de normaliteitsassumptie en de homogeniteitsassumptie (Field, 2017).

Een belangrijke assumptie voor een logistische regressie is die van lineariteit, namelijk dat er een lineaire relatie moet zijn tussen de continue voorspellers en de logit van de uitkomstvariabele. Deze assumptie kan worden getest door voor elke predictor een interactieterm op te nemen met de log van zichzelf. Als deze interactietermen significant zijn, wijst dat op een schending van de lineariteitsassumptie (Field, 2017). Aan de lineariteitsassumptie is in dit onderzoek niet volledig voldaan, omdat ouderlijk toezicht een significante interactieterm met zijn logaritme vertoont ($B = 1.69$, $p = 0.035$). Dit kan de betrouwbaarheid van het geschatte effect van ouderlijk toezicht beïnvloeden en leidt mogelijk tot een vertekening van de odds ratio's (Field, 2017). Resultaten met betrekking tot deze variabele dienen daarom met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden.

Tot slot moet ook op multicollineariteit worden getest via een lineaire regressieanalyse, omdat SPSS dit niet rechtstreeks voor logistische regressie doet. Hierbij zijn tolerantiewaarden onder de 0,1 en VIF-waarden boven de 10 indicatief voor problemen (Field, 2017). Zowel de tolerantiewaarden als de VIF-waarden liggen in dit onderzoek rond de 1, aan de multicollineariteitsassumptie is in dit onderzoek dus voldaan.

Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag wordt tijdens de mediatie gekeken naar het directe en indirecte effect. Het directe effect is het effect dat kindermishandeling op alcoholgebruik heeft. Het indirecte effect is het effect dat kindermishandeling op alcoholgebruik heeft waarbij er gekeken wordt of een deel van dit effect (of het hele effect) verklaard kan worden door de mediators directe ouderlijke controle en indirecte ouderlijke controle.

3. Resultaten

3.1 Beschrijvende statistieken en correlaties

De afhankelijke variabele, onafhankelijke variabele, mediators en controlevariabelen zijn opgenomen in Tabel 2. Uit de antwoorden van de participanten blijkt dat 27,7% van de participanten ooit slachtoffer is geweest van fysieke kindermishandeling. Wat betreft alcoholgebruik geeft bijna de helft van de jongeren aan dat zij in de afgelopen maand ten minste één keer vijf of meer alcoholische consumpties op één gelegenheid hebben gedronken (48,5%). Dit wijst op een relatief hoge prevalentie van problematisch alcoholgebruik binnen deze leeftijdsgroep. Met betrekking tot de mediators tonen de gemiddelde scores aan dat het ouderlijk toezicht gemiddeld op 3,54 (SD = 0,78) ligt en de gemiddelde score voor *child disclosure* op 3,76 (SD = 1,03). Deze waarden geven aan dat jongeren in deze steekproef over het algemeen een redelijk tot hoog niveau van ouderlijke controle ervaren, zowel in termen van toezicht als van vrijwillige openheid richting hun ouders.

Om de samenhang tussen de betrokken variabelen te controleren zijn de Pearson-correlaties berekend (zie Tabel 3). De controlevariabelen zijn buiten beschouwing gelaten in de correlatietabel, omdat deze categorisch van aard zijn en daar door minder geschikt zijn voor interpretatie in Pearson-correlaties. De correlaties tussen de afhankelijke variabele, onafhankelijke variabele en mediators waren overwegend laag, maar wel significant.

Fysieke kindermishandeling vertoonde zwakke negatieve verbanden met zowel directe ouderlijke controle ($r = -.11, p < .001$) als indirecte ouderlijke controle ($r = -.18, p < .001$). Dit wijst erop dat jongeren die ooit mishandeling hebben ervaren, minder ouderlijke controle rapporteren. Beide mediators hingen ook zwak negatief samen met alcoholgebruik, directe ouderlijke controle ($r = -.10, p < .001$) en indirecte ouderlijke controle ($r = -.09, p < .001$). Dit suggereert dat hogere ouderlijke controle mogelijk een beschermende rol speelt. De directe correlatie tussen mishandeling en alcoholgebruik was zeer klein ($r = .030, p < .001$). Deze correlatiepatronen sluiten aan bij de theoretische mechanismen zoals besproken in de inleiding.

Tabel 2*Beschrijvende statistieken (N= 19466; percentages, gemiddelden en standaarddeviaties)*

	Categorie	%	M (SD)
Land	(Ref. Oostenrijk)		
	België	15.1	
	Frankrijk	8.5	
	Duitsland	14.4	
	Nederland	9.5	
	Zwitserland	20.2	
Geslacht	(Ref. vrouw)		
	Man	49.1	
Migratieachtergrond	(Ref. geen migratieachtergrond)		
	Eerste generatie	10.8	
	Tweede generatie	29.7	
Leeftijd	12 – 16 jaar		13.89 (1.08)
Openheid	(Ref. zeker open)		
	Waarschijnlijk open	34.9	
	Waarschijnlijk niet open	39.5	
	Zeker niet open	14.2	
Fysieke kindermishandeling	(Ref. Nooit)		
	Ooit	27.7	
Ouderlijk toezicht	1-5 (weinig tot veel)		3.54 (0.78)
Child disclosure	1-5 (weinig tot veel)		3.76 (1.03)
Alcoholgebruik	(Ref. Nee)		
	Ja	48.5	

*Noot: M= gemiddelde SD = standaarddeviatie***Tabel 3***Pearson-correlatietabel voor de afhankelijke variabele, onafhankelijke variabele en mediators.*

	1.	2.	3.	4.
1. Fysieke kindermishandeling		-0.11**	-0.18**	0.03**
2. Directe ouderlijke controle			0.50**	-0.08**
3. Indirecte ouderlijke controle				-0.10**
4. Alcoholgebruik				

*Noot. * $p < .05$; ** $p < .01$*

3.2 Mediatieanalyse

Om te onderzoeken of het effect van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik bij adolescenten wordt gemedieerd door ouderlijke controle, werd een mediatieanalyse uitgevoerd. In de eerste stap van de analyse werd gekeken naar het directe effect van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik, zonder de mediators op te nemen in het model (zie Tabel 4). De logistische regressieanalyse toonde aan dat fysieke kindermishandeling geassocieerd was met een verhoogde kans op alcoholgebruik ($B = 0.10$, $SE = 0.03$, $p < .001$). Deze bevinding ondersteunt de eerste hypothese dat fysieke kindermishandeling samenhangt met een verhoogd risico op alcoholgebruik in de adolescentie.

Vervolgens werd in stap twee de samenhang tussen fysieke kindermishandeling en directe en indirecte ouderlijke controle onderzocht. De lineaire regressie toonde aan dat fysieke kindermishandeling negatief samenhangt met beide vormen van ouderlijke controle (zie Tabel 5). Jongeren die fysieke kindermishandeling rapporteerden, ervoeren gemiddeld minder directe ouderlijke controle ($B = -0.17$, $SE = 0.01$, $p < .001$) en rapporteerden ook een lagere mate van indirecte ouderlijke controle ($B = -0.38$, $SE = 0.02$, $p < .001$). De regressiecoëfficiënten (B) geven aan hoeveel de directe en indirecte ouderlijke controle gemiddeld veranderen bij een toename van één eenheid van de kindermishandeling. Dit betekent dat bij jongeren die mishandeling rapporteerden de scores op ouderlijke controle respectievelijk gemiddeld 0.17 en 0.38 punten lager lagen dan bij jongeren die geen fysiek kindermishandeling hadden meegemaakt. Dit komt overeen met de tweede hypothese dat fysieke mishandeling gepaard gaat met verminderde directe en indirecte ouderlijke controle.

In het volledig gemedieerde model (Model 4) te zien in Tabel 4, verdween het directe effect van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik ($B = 0.003$, $SE = 0.035$, $p = .947$). Dit betekent dat fysieke mishandeling niet rechtstreeks samenhangt met alcoholgebruik wanneer de mediators worden meegenomen in het model.

Deze bevindingen worden ondersteund door de analyse van de indirecte effecten (zie Tabel 6). Het totale indirecte effect van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik was significant ($B = 0.0839$, BootCI [.0701, .0984]). Dit effect verliep volledig via indirecte ouderlijke controle, dat een sterk significant indirect pad liet zien ($B = 0.0786$, BootCI [.0637, .0943]). Het andere pad via ouderlijk toezicht was niet significant ($B = 0.0053$, BootCI [- .0026, .0130]). Ondanks dat het verschil tussen deze paden niet rechtstreeks is getoetst, suggereert het verschil in significantie en effectgrootte dat indirecte ouderlijke controle een sterkere mediator is dan directe ouderlijke controle. Dit impliceert dat *child disclosure* een

belangrijker mechanisme vormt in de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik dan ouderlijk toezicht.

Ook de logistische regressieanalyse ondersteunt dit mediatiepatroon (zie Tabel 4). In Model 1 werd fysieke kindermishandeling nog geassocieerd met een verhoogde kans op alcoholgebruik ($B = 0.10$, $SE = 0.03$, $p < .001$). In Model 3, waarin indirecte ouderlijke controle werd toegevoegd, verdween dit effect ($B = 0.028$, $SE = 0.028$, $p = .304$), wat opnieuw wijst op volledige mediatie. In het volledig gespecificeerde Model 4 bleef alleen indirecte ouderlijke controle een significante voorspeller van alcoholgebruik ($B = -0.21$, $SE = 0.02$, $p < .001$), terwijl directe ouderlijke controle en fysieke kindermishandeling geen significante effecten meer lieten zien.

Tot slot liet de modelverklaring (Nagelkerke R^2) een lichte toename zien van .195 in Model 0 (met alleen de controlevariabelen) naar .203 in Model 4 (Met beide mediators). Hoewel deze toename beperkt is, duidt dit op een bescheiden toegevoegde waarde van de mediators in het voorspellen van alcoholgebruik.

Tabel 4

Logistische regressietabel van het effect van fysieke kindermishandeling en ouderlijke controle op alcoholgebruik (N=19466)

Voorspeller	M0 B(SE)	M1 B(SE)	M2 B(SE)	M3 B(SE)	M4 B(SE)
Constant	-2.28 (.22)***	-2.27 (.22)***	-1.32 (.25)***	-1.09 (.24)***	-.96 (.26)***
Kindermishandeling		.10 (.03)***	.08 (.03)**	.028 (.028)	.003 (.03)
Directe controle			-.16 (.02)***		-.03 (.02)
Indirecte controle				-.21 (.02)***	-0.21 (.02)***
Modelfit					
Nagelkerke R^2	.195	.195	.197	.204	.203

Noot. In alle modellen is gecontroleerd voor geslacht, leeftijd, land, migratieachtergrond en openheid.

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

Tabel 5

Lineaire regressietabel van het effect van fysieke kindermishandeling op directe en indirecte ouderlijke controle (N=19466)

Afhankelijke variabele	Voorspeller	B	SE	t	p
Directe ouderlijke controle	Fysieke kindermishandeling	-0.17	0.01	-13.93	< .001
Indirecte ouderlijke controle	Fysieke kindermishandeling	-0.38	0.02	-23.86	< .001

Noot. In alle modellen is gecontroleerd voor geslacht, leeftijd, land, migratieachtergrond en openheid

Tabel 6

Mediatieanalyse van het effect van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik via ouderlijke controle (N=19466)

	Effect	95% BI
Directe effect		
Kindermishandeling op alcoholgebruik	.002	[-.07, .07]
Indirecte effect		
Totaal	.08*	[.07, .09]
Directe ouderlijke controle	.01	[-.003, .01]
Indirecte ouderlijke controle	.08*	[.06, .09]

*Noot. Bij de analyses is gecontroleerd voor geslacht, leeftijd, land, migratieachtergrond en openheid. * Significant*

4. Discussie en Conclusie

Jongeren die thuis te maken krijgen met fysieke mishandeling lopen verhoogd risico op problematisch alcoholgebruik (Rakovski et al., 2024). Dit onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre ouderlijke controle, onderverdeeld in directe controle (ouderlijk toezicht) en indirecte controle (*child disclosure*), de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik beïnvloedt. Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de International Self-Report Delinquency Study (ISRD3), de grootste internationale cross-sectionele zelfrapportagestudie naar delinquent gedrag onder jongeren, en richtte zich op jongeren van 12 tot 16 jaar uit West-Europa. De resultaten wijzen op een volledig gemedieerd effect, waarbij de invloed van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik volledig verloopt via indirecte ouderlijke controle.

De resultaten laten zien dat fysieke kindermishandeling significant samenhangt met verhoogd alcoholgebruik bij adolescenten. Daarnaast blijkt dat deze relatie in sterke mate verloopt via een verminderd niveau van indirecte ouderlijke controle. Jongeren die fysieke mishandeling ervaren, rapporteren minder openheid naar hun ouders (*child disclosure*), wat op zijn beurt weer samenhangt met een verhoogd risico op alcoholgebruik. Deze bevindingen sluiten aan bij eerdere studies die wijzen op verstoring in de ouder-kindrelatie als gevolg van kindermishandeling (Sousa et al., 2011). De bevindingen passen ook binnen Hirschi's Social Control Theory (1969), die stelt dat sterke sociale bindingen jongeren beschermen tegen risicogedrag. Ook Yang et al. (2023), Kask et al. (2013) en Markina et al. (2013) benadrukken het belang van ouderlijke controle ter bescherming tegen risicogedrag. Deze studies maken echter geen onderscheid tussen directe ouderlijke controle en indirecte ouderlijke controle. Het is dan ook opvallend dat in dit onderzoek met name indirecte controle de verklarende factor is. Dit betekent dat ouderlijke pogingen om risicogedrag te voorkomen via toezicht of regels mogelijk ineffectief zijn wanneer de ouder-kindrelatie al is beschadigd. Onze bevindingen benadrukken dat juist vertrouwen en openheid binnen die relatie essentieel zijn en niet te vervangen zijn door strenge controlemaatregelen. Daarmee bevestigen onze bevindingen deels de bestaande literatuur, maar voegen ze ook een belangrijk onderscheid toe.

Participanten die fysieke mishandeling hebben meegemaakt, rapporteerden naast verminderde indirecte ouderlijke controle ook verminderde directe ouderlijke controle. Opmerkelijk is dat directe ouderlijke controle echter geen significante rol speelt in de mediatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik. Dit resultaat dient echter met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden, omdat de variabele directe ouderlijke controle niet

aan de lineariteitsassumptie heeft voldaan. Aan de hand van eerder onderzoek (Robertson et al., 2010; Olson et al., 2022) werd verwacht dat adolescenten die meer ouderlijke controle rapporteren een lagere kans op vroegtijdig alcoholgebruik hebben. De afwijking van eerdere bevindingen kan deels verklaard worden door het feit dat in dit onderzoek bewust onderscheid is gemaakt tussen directe ouderlijke controle en indirecte ouderlijke controle. Niet alle eerdere studies maken deze splitsing, wat tot andere uitkomsten kan leiden. Door deze dimensies apart te analyseren, zoals Eaton et al. (2009) aangeven, wordt zichtbaar dat juist openheid en vertrouwen in de ouder-kindrelatie essentieel zijn voor het beschermen van mishandelde jongeren tegen problematisch alcoholgebruik. Deze inzichten vormen een belangrijke basis voor preventieve interventies, die gericht kunnen worden op het versterken van openheid en vertrouwen in de ouder-kindrelatie.

4.1. Limitaties onderzoek

Een kanttekening bij dit onderzoek is het gebruik van zelfrapportagevragenlijsten. Hoewel dit een efficiënte manier is om data te verzamelen, is het gevoelig voor sociale wenselijkheidsbias (Podsakoff et al., 2003). In het ISRD3-rapport (Enzmann et al., 2018) wordt sociale wenselijkheid ook beschreven als limitatie van het onderzoek. Het rapport stelt dat de effecten van sociale wenselijkheid zijn onderzocht en dat deze implicaties hebben voor de interpretatie van zelfrapportages op landelijk niveau (Enzmann et al., 2018). Participanten kunnen geneigd zijn om antwoorden te geven die sociaal acceptabeler zijn in plaats van volledig eerlijk te zijn. Dit kan vervolgens leiden tot onderrapportage van fysieke kindermishandeling of het alcoholgebruik, wat invloed heeft op de validiteit van het onderzoek (Podsakoff et al., 2003). Het staat participanten volledig vrij om terughoudend te zijn in het beantwoorden van gevoelige vragen over onderwerpen als kindermishandeling en alcoholgebruik. In de ISRD3-vragenlijst is daarom een openheidsvraag opgenomen, deze is in dit onderzoek als covariaat meegenomen om tot op zekere hoogte te controleren voor deze biases.

Een belangrijke methodologische beperking van dit onderzoek is het gebruik van een cross-sectioneel onderzoeksdesign. Doordat alle gegevens op één meetmoment zijn verzameld, kunnen geen causale uitspraken gedaan worden over de richting van de gevonden verbanden (Levin, 2006). Om die reden kan niet met zekerheid gesteld worden, dat alcoholgebruik bij adolescenten een gevolg is van fysieke kindermishandeling. Het vormt ook een beperking in de interpretatie van de rol van ouderlijke controle. Het is bijvoorbeeld onduidelijk of verminderde ouderlijke controle een gevolg is van kindermishandeling of dat

een gebrekkige ouder-kindrelatie het risico op mishandeling vergroot. Evenmin kan worden vastgesteld hoe aspecten zoals ouderlijk toezicht en *child disclosure* zich over de tijd ontwikkelen na fysieke kindermishandeling. De dynamiek binnen de ouder-kindrelatie verandert mogelijk in de loop der tijd en vraagt daarom om een longitudinale benadering. Desondanks biedt dit onderzoek waardevolle inzichten in de samenhang tussen fysieke kindermishandeling, ouderlijke controle en alcoholgebruik onder adolescenten en vormt het een belangrijke basis voor toekomstig longitudinaal onderzoek.

4.2. Vervolgonderzoek

Hoewel deze studie inzicht biedt in de relatie tussen kindermishandeling, ouderlijke controle en alcoholgebruik bij adolescenten, ondervangt het maar een klein deel van de relaties en mechanismen. Om de mechanismen beter te begrijpen en gerichte interventies te ontwikkelen, zijn er twee richtingen voor toekomstig onderzoek.

Ten eerste is het van belang om longitudinale studies op te zetten die de ontwikkeling van alcoholgebruik bij jongeren in combinatie met de ouderlijke controle na kindermishandeling volgen. Longitudinale designs kunnen duidelijker in kaart brengen hoe ouderlijke controle, opgesplitst in de verschillende domeinen (o.a. ouderlijk toezicht, *child disclosure*), zich ontwikkelt na mishandeling en op welke wijze dit de kans op alcoholgebruik op latere leeftijd beïnvloedt (Lansford et al., 2010). Hierdoor kan onderzocht worden of bepaalde vormen van ouderlijke controle beschermend werken of risicoverhogend zijn.

Ook is er vervolgonderzoek nodig naar effectieve manieren om de ouder-kindrelatie te herstellen of te verbeteren na kindermishandeling. Eerdere onderzoeken tonen aan dat het versterken van de ouder-kind relatie een protectieve factor is tegen risicogedrag, waaronder alcoholgebruik (Olson et al., 2022; Sousa et al., 2011). Daarnaast onderstreept dit onderzoek het belang van *child disclosure* als beschermende factor. Interventieonderzoek zou zich daarom moeten richten op het bevorderen van de ouder-kindrelatie en de open communicatie daarbinnen.

4.3. Implicaties en take-home boodschap

Dit onderzoek benadrukt dat de effecten van fysieke kindermishandeling op alcoholgebruik bij adolescenten niet los te zien zijn van de bredere gezinscontext. Vooral openheid vanuit het kind blijkt doorslaggevend. Voor beleidsmakers en hulpverleners is het daarom van belang om meer aandacht te besteden aan het versterken van het vertrouwen tussen ouders en kinderen. Door in te zetten op herstel van open communicatie kunnen

interventies bijdragen aan het verminderen van risicogedrag bij jongeren die slachtoffer zijn van mishandeling. Op deze manier kan er bijgedragen worden aan een veilige omgeving waarin mishandelde kinderen niet worden gedefinieerd door hun verleden.

Referentielijst

- Azimi, A. M., & Connolly, E. J. (2022). Child Maltreatment and Substance Use: A Behavior Genetic Analysis. *Child Maltreatment*, 27(2), 279–289.
<https://doi.org/10.1177/10775595211064207>
- Burgerlijk wetboek. (2013, 19 juni). Geraadpleegd van
https://wetten.overheid.nl/BWBR0002656/2013-01-01/#Boek1_Titeldeel14_Afdeling1_Artikel247
- Chen, M., Deater-Deckard, K., & Lansford, J. E. (2023). Child maltreatment in cultural contexts: Challenges and recommendations for cross-cultural research. *Frontiers in Psychology*, 14, 10689656. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.10689656>
- Cicchetti, D., & Handley, E. D. (2019). Child maltreatment and the development of substance use and disorder. *Neurobiology Of Stress*, 10, 100144.
<https://doi.org/10.1016/j.ynstr.2018.100144>
- Courser, M. W., Shamblen, S. R., Lavrakas, P. J., Collins, D., & Ditterline, P. (2009). The Impact of Active Consent Procedures on Nonresponse and Nonresponse Error in Youth Survey Data. *Evaluation Review*, 33(4), 370–395.
<https://doi.org/10.1177/0193841x09337228>.
- Crouter, A. C., & Head, M. R. (2002). Parental monitoring and knowledge of children. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting: Being and becoming a parent* (2nd ed., pp. 461–483). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Eaton, N. R., Krueger, R. F., Johnson, W., McGue, M., & Iacono, W. G. (2009). Parental monitoring, personality, and delinquency: Further support for a reconceptualization of monitoring. *Journal Of Research in Personality*, 43(1), 49–59.
<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2008.10.006>

- Enzmann, D., Kivivuori, J., Marshall, I. H., Steketee, M., Hough, M., & Killias, M. (2018). A Global Perspective on Young People as Offenders and Victims. In SpringerBriefs in criminology. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-63233-9>
- Field, A. (2017). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*.
<https://dl.acm.org/citation.cfm?id=2502692>
- Hayes, A.F. (z.d.). *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis*.
<https://afhayes.com/introduction-to-mediation-moderation-and-conditional-process-analysis.html>
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkeley: University of California Press.
- Junger-Tas, J., Enzmann, D., Steketee, M., Haen, I., Killias, M., Marshall, H., Aebi, M., Herrmann, L., Breen, J., Manning, U., O'donnell, I., Rechea, C., Bartolomé, R., Gatti, U., Fossa, G., Gualco, B., Caccavale, F., Ceretté, A., Ciliberti, R., . . . Parti, K. (2009). Juvenile Delinquency in Europe and Beyond. In *Springer eBooks*.
<https://doi.org/10.1007/978-0-387-95982-5>
- Kask, K., Markina, A., & Podana, Z. (2013). The Effect of Family Factors on Intense Alcohol Use among European Adolescents: A Multilevel Analysis. *Psychiatry Journal*, 2013, 1–12. <https://doi.org/10.1155/2013/250215>
- Lansford, J. E., Dodge, K. A., Pettit, G. S., & Bates, J. E. (2009). Does Physical Abuse in Early Childhood Predict Substance Use in Adolescence and Early Adulthood? *Child Maltreatment*, 15(2), 190–194. <https://doi.org/10.1177/1077559509352359>
- Levin, K. A. (2006). Study design III: Cross-sectional studies. *Evidence-Based Dentistry*, 7(1), 24–25. <https://doi.org/10.1038/sj.ebd.6400375>
- Lucia, S., Herrmann, L., & Killias, M. (2007). How important are interview methods and questionnaire designs in research on self-reported juvenile delinquency? An experimental comparison of Internet vs paper-and-pencil questionnaires and different

- definitions of the reference period. *Journal Of Experimental Criminology*, 3(1), 39–64. <https://doi.org/10.1007/s11292-007-9025-1>
- Markina, A., & Kask, K. (2013). The Effects of Family Factors on Alcohol Consumption in Three East-European Countries. *Journal Of Contemporary Criminal Justice*, 29(1), 53–69. <https://doi.org/10.1177/1043986212470886>
- Marshall, I. H. (2010). “Pourquoi Pas?” Versus “Absolutely Not!” Cross-National Differences in Access to Schools and Pupils for Survey Research. *European Journal On Criminal Policy And Research*, 16(2), 89–109. <https://doi.org/10.1007/s10610-010-9125-8>
- National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism. (z.d.). *Understanding binge drinking*. U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health. <https://www.niaaa.nih.gov/publications/brochures-and-fact-sheets/binge-drinking>
- Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). *Gevolgen van Kindermishandeling*. Geraadpleegd op 25 maart 2025, van <http://www.nji.nl/kindermishandeling/gevolgen>
- Olson, A. E., Chow, S., Jones, D. E., & Shenk, C. E. (2023). Child maltreatment, parent-child relationship quality, and parental monitoring in relation to adolescent behavior problems: Disaggregating between and within person effects. *Child Abuse & Neglect*, 136, 106003. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.106003>
- Parental monitoring, personality, and delinquency: Further support for a reconceptualization of monitoring. *Journal Of Research in Personality*, 43(1), 49–59. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2008.10.006>
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal Of Applied Psychology*, 88(5), 879–903. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.5.879>

- Rakovski, C., Lalli, M., Gu, J., Hobson, M., Wollenhaupt-Aguiar, B., Minuzzi, L., Kapczinski, F., De Azevedo Cardoso, T., & Frey, B. N. (2024). Childhood maltreatment as a predictor of substance use/misuse among youth: A systematic review and meta-analysis. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 166, 105873. <https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2024.105873>
- Robertson, A. A., Baird-Thomas, C., & Stein, J. A. (2008). Child Victimization and Parental Monitoring as Mediators of Youth Problem Behaviors. *Criminal Justice And Behavior*, 35(6), 755–771. <https://doi.org/10.1177/0093854808316096>
- Sousa, C., Herrenkohl, T. I., Moylan, C. A., Tajima, E. A., Klika, J. B., Herrenkohl, R. C., & Russo, M. J. (2010). Longitudinal Study on the Effects of Child Abuse and Children's Exposure to Domestic Violence, Parent-Child Attachments, and Antisocial Behavior in Adolescence. *Journal Of Interpersonal Violence*, 26(1), 111–136. <https://doi.org/10.1177/0886260510362883>
- Stattin, H., & Kerr, M. (2000). Parental Monitoring: a reinterpretation. *Child Development*, 71(4), 1072–1085. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00210>
- Steketee, M., Aussems, C., & Marshall, I. H. (2019). Exploring the Impact of Child Maltreatment and Interparental Violence on Violent Delinquency in an International Sample. *Journal Of Interpersonal Violence*, 36(13–14), NP7319–NP7349. <https://doi.org/10.1177/0886260518823291>
- UNICEF. (2024, 11 juni). *Nearly 400 million young children worldwide regularly experience violent discipline at home*. <https://www.unicef.org/press-releases/nearly-400-million-young-children-worldwide-regularly-experience-violent-discipline>
- World Health Organization: WHO. (2024, 5 november). *Child maltreatment*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment>

Yang, P., Lippold, M. A., Schlomer, G. L., Feinberg, M. E., & Fosco, G. M. (2023).

Protective effect of parental monitoring on early-to-mid adolescents displaying high-level and increasing aggressive behavior. *Applied Developmental Science*, 28(3), 375–390. <https://doi.org/10.1080/10888691.2023.2221437>

Bijlage

BIJLAGE 4. PLAGIAATVERKLARING

Met ondertekening van deze overeenkomst verklaar ik Fleur Haksteen student Pedagogische Wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam, dat ik bij het schrijven van mijn scriptie over het onderwerp het mediërende effect van ouderlijke controle op de relatie tussen fysieke kindermishandeling en alcoholgebruik onder adolescenten geen plagiaat heb gepleegd en dat de scriptie het resultaat is van mijn eigen werk en verwoord is in mijn eigen woorden, behoudens citaten. Daar waar mijn scriptie gebaseerd is op informatie dan wel ideeën van een ander zal ik die ander recht doen door naar diens geraadpleegde werk te verwijzen. Tevens verklaar ik dat ik te allen tijde verantwoordelijk blijf voor het bovenstaande.*

Datum, plaats: 05-07-2025

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Fleur Haksteen', written over a horizontal line.